

Sylabus předmětu Základy systému a fylogeneze nižších rostlin a hub – cvičení

Bi2BP BHNL

rozsah 0/0/2

podzimní semestr, ak. r. 2010/2011

vyučující Mgr. Natálie Čeplová

Úvod

bezpečnost práce, pomůcky, literatura, řasové sbírky, trvalé preparáty, sběr v terénu, sušení, konzervace, práce s mikroskopem

Impérium Prokarya

Říše Bakteria (bakterie)

Odd. Cyanobacteria (syn. Cyanophyta; sinice)

Microcystis sp., *Nostoc* sp. – jednořadka, *Anabaena* sp., *Phormidium*, *Oscillatoria* – drkalka

Impérium Eukarya

Říše Protozoa (prvoci)

Odd. Myxomycota (syn. Mycetozoa; hlenky)

Lycogala epidendrum – pýchavička vlčí mléko, *Mucilago spongiosa* – pěnitka popelavá

Odd. Euglenophyta (syn. Euglenozoa; krásnoočka, eugleny)

Euglena sp., *Trachelomonas* sp.

Odd. Dinophyta (syn. Dinozoa, Dinoflagellata; obrněnky)

Ceratium sp.

Říše Chromista (chromista)

Podříše Chromobiotae

Odd. Peronosporomycota (syn. Oomycota; oomycety)

Třída Peronosporomycetes

Plasmopara viticola – vřetenatka révová, *Albugo candida* – plíseň bělostná

Odd. Heterokontophyta (syn. Chromophyta)

Tř. Chrysophyceae (zlativky)

Hydrurus foetidus

Tř. Bacillariophyceae (syn. Diatomae; rozsivky)

Melosira sp., *Synedra* sp., *Nitzschia* sp., *Cymbella* sp., *Cocconeis* sp., *Rhoicosphenia* sp., *Gomphonema* sp., *Navicula* sp. – lodička

Tř. Fucophyceae (syn. Phaeophyceae; hnědé řasy, chaluhy)

Dictyota dichotoma, *Padina pavonica*, *Ascophyllum* sp.

Tř. Tribophyceae (syn. Xanthophyceae, Heterokontae; různobrvky)

Botrydiopsis intercedens, *Tribonema* sp., *Vaucheria* sp.

Říše Fungi (syn. Mycetalia; houby)

Odd. Zygomycota (houby spájkivé)

Tř. Zygomycetes

Mucor mucedo – plíseň hlavičková

Odd. Ascomycota (houby vřeckovýtrusné, vřeckaté, askomycety)

Pododd. Taphrinomycotina

Tř. Taphrinomycetes

Taphrina sp. – palcatka, kadeřavka (*Taphrina pruni* – puchýřnatec slivový, *Taphrina deformans*, *Taphrina betulina*)

Pododd. Saccharomycotina (syn. *Hemiascomycotina*)

Tř. Saccharomycetes (kvasinky)

Saccharomyces cerevisiae – kvasinka pивní

Pododd. Pezizomycotina (syn. *Ascomycotina*)

Tř. Eurotiomycetes

Penicillium sp. – štětíčkovec, *Penicillium roqueforti*, (*Aspergillus* sp. – kropidlák)

Tř. Pezizomycetes

Morchella sp. – smrž, (bělolanýž)

Tř. Leotiomycetes

Monilia sp. (*Monilia fructigena*, *Monilia cinerea*), *Rhytisma acerinum* – svrašťelka javorová

Tř. Sordariomycetes

Nectria cinnabarina – rážovka rumělková, *Claviceps purpurea* – paličkovice nachová, *Xylaria* sp. – dřevnatka, *Xylaria polymorpha* – dřevnatka kyjovitá, *Xylaria hypoxylon* – dřevnatka parohatá, *Hypoxylon* sp. – dřevomor

Odd. Basidiomycota (houby stopkovýtrusné, bazidiomycety)

Tř. Urediniomycetes

Uromyces pisi – rez hrachová, *Gymnosporangium sabinae* – rez hrušňová

Tř. Ustilaginomycetes

Ustilago avenae – prašná sněť ovesná

Tř. Agaricomycetes

Podtřída Tremellomycetidae

Řád Auriculariales – boltcovitka ucho jidášovo

Řád Dacrymycetales – krásnorůžek lepkavý

Podtřída Agaricomycetidae

Řád Polyporales – troudnatec kopytovitý, lesklokorka lesklá, sírovec žlutooranžový, choroš

Řád Russulales – holubinka, ryzec

Řád Boletales – hřib, kozák, křemenáč, klouzek

Řád Agaricales – bedla, hlíva ústřičná, pečárka, čirůvka, václavka, muchomůrka, závojenka, pýchavka, hnojník

Řád Phallales – hvězdovka, hadovka smrdutá, kuřátka

Lichenes (lichenizované houby, lišejníky)

Platismatia sp. – pukléřka, *Baeomyces roseus* – malohubka růžová, *Cetraria islandica* – pukléřka islandská, *Cladonia cenotea* – dutohlávka nálevkovitá, *Cladonia fimbriata* – dutohlávka třásnitá, *Cladonia foliacea* – dutohlávka listová, *Cladonia rangiferina* – dutohlávka sobí, *Cladonia sylvatica* – dutohlávka lesní, *Graphis scripta* – čárnička psaná, *Letharia vulpina*, *Lobaria pulmonaria* – důlkatec plicní, *Pseudevernia furfuracea* – terčovka otrubičná, *Umbilicaria pustulata* – pupkovka puchýřnatá, *Usnea* sp. – provazovka

Říše Plantae (rostliny)

Podříše Biliphyta

Odd. Rhodophyta (ruduchy)

Batrachospermum sp. – žabí símě, *Lemanea* sp., *Corallina* sp.

Podříše Viridiplantae (zelené rostliny)

Odd. Chlorophyta (zelené řasy)

Tř. Ulvophyceae

Ulva lactuca – porost locikový

Tř. Cladophorophyceae

Cladophora glomerata – žabí vlas

Tř. Dasycladophyceae

Acetabularia sp.

Tř. Trentepohliophyceae

Trentepohlia sp.

Tř. Trebouxiophyceae

Chlorella vulgaris

Tř. Chlorophyceae (zelenivky)

Chlamydomonas sp., *Volvox aureus* – váleč, *Pediastrum boryanum*, *Hydrodictyon reticulatum*, *Oedogonium* sp. – čapkoblanka, *Draparnaldia* sp., *Tetraspora* sp., *Desmodesmus communis* (syn. *Scenedesmus quadricauda*), *Apathococcus lobatus* – zrněnka

Odd. Charophyta (parožnatky)

Tř. Charophyceae (parožnatky)

Chara sp. – parožnatka

Tř. Zygnematophyceae (syn. Conjugatophyceae; spájivky)

Zygnema sp. – jařmatka, *Spirogyra* sp. – šroubatka, *Cosmarium* sp., *Staurastrum* sp.

Poznámka: seznam zástupců je orientační a může se v průběhu semestru měnit.

Studijní literatura

Hindák F. et al. (1978): Sladkovodné riasy. – Slovenské pedagogické nakladateľstvo, Bratislava.

Hindák F. (2001): Fotografický atlas mikroskopických siníc. – VEDA, Bratislava.

Hindák F., Komárek J., Marvan P., Růžička J. (1975): Klíč na určování výtrusných rastlín, I. díl riasy. – Slovenské pedagogické nakladateľstvo, Bratislava.

Pouličková A., Jurčák J. (2001): Malý obrazový atlas našich siníc a řas. – Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc.

Wolowski K., Hindák F. (2005): Atlas of Euglenophytes. – VEDA, Bratislava.

Keizer G. J. (1999): Encyklopedie hub. – Rebo Productions, Čestlice.

Hagara L., Antonín V., Baier J. (1999) – Aventinum, Praha.

Další odkazy

<http://galerie.sinicearasy.cz/galerie/>

<http://www.naturfoto.cz/>

<http://www.biolib.cz/>

Podmínka pro vykonání zápočtu

- Řádná docházka do cvičení (maximálně jedna absence)
- Odevzdání protokolů z cvičení
- Úspěšné zvládnutí závěrečného testu (poznávačky)
- Součástí cvičení je jednodenní mykologická exkurze, účast na ní je povinná

V Brně 20. 9. 2010

Mgr. Natálie Čeplová